

Sprawozdanie z Konferencji Naukowo-Szkoleniowej „Diagnozowanie i opiniowanie w pracy podmiotów pieczy zastępczej”, Poznań, 19 czerwca 2015 roku

W dniu 19 czerwca 2015 roku na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, pod patronatem Dziekana WSE UAM prof. zw. dr. hab. Zbyszko Melosika oraz Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marka Woźniaka, odbyła się Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pt. „Diagnozowanie i opiniowanie w pracy podmiotów pieczy zastępczej”. Konferencja ta została zorganizowana przez Zakład Podstaw Wychowania i Opieki WSE UAM we współpracy z Wielkopolskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Poznaniu, a jej głównym celem było opracowanie wytycznych dla diagnozowania i opiniowania w pracy podmiotów pieczy zastępczej, jak również przygotowanie wzoru diagnozy rozwoju/stanu psychofizycznego dziecka. W wydarzeniu uczestniczyło około 160 osób (pedagogów i psychologów), którzy na co dzień pracują z dziećmi i ich rodzinami, stosując się do przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.).

Wspomniana diagnoza jest jednym z kluczowych dokumentów niezbędnych dla realizacji elementarnych zadań ośrodków adopcyjnych¹, a od rzetelności jej sporządzenia zależy m.in. kwalifikacja dzieci do przysposobienia, a co za tym idzie, zabezpieczenie ich dobra. Jak się jednak okazuje, sporządzane w placówkach diagnozy niejednokrotnie różnią się pod względem zawartości merytorycznej, co między innymi wynika z braku ogólnodostępnego wzoru takiej diagnozy i podstawowych wytycznych dla jej sporządzania. Organizowana kon-

¹ Zgodnie z art. 156 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.) do zadań ośrodków adopcyjnych należy między innymi „kwalifikacja dzieci zgłoszonych do przysposobienia oraz sporządzanie dla dziecka zakwalifikowanego do przysposobienia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej oraz gromadzenie aktualnych informacji o stanie zdrowia dziecka (...)”. Dla realizacji tych i wielu innych zadań ośrodki adopcyjne otrzymują od organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego informacje i dokumentację, które zostały wymienione w art. 38a ust.1 ww. ustawy (podają na podstawie: art. 139a ww. ustawy). Są to między innymi (za: art. 38a ust.1. ww. ustawy): „informacje o sytuacji prawnej dziecka, w tym informacje o sytuacji prawnej umożliwiającej przysposobienie; szczegółowe informacje o dziecku i jego sytuacji rodzinnej, w tym informacje o rodzeństwie (...), diagnoza psychofizyczna dziecka (...)”.

ferencja odpowiadała zatem na społeczne zapotrzebowanie, stwarzając swoistą przestrzeń wymiany doświadczeń oraz propozycji rozwiązań praktyków i pracowników nauki w zakresie diagnozowania oraz opiniowania.

Pierwsza część konferencji odbyła się w auli, gdzie licznie przybyłych gości przywitała pani Barbara Grenda, kierownik Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego w Poznaniu². Otwarcia konferencji dokonała pani Aleksandra Kowalska, dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu, po czym głos zabrała pani Maria Krupecka, dyrektor Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, wskazując na doniosłe znaczenie organizowanego wydarzenia.

Następnie wygłoszono trzy wykłady. Prof. UAM dr hab. Ewa Muszyńska poprowadziła wykład pt. „Diagnozowanie i diagnoza rozwoju psychofizycznego dziecka”, podczas którego omówiła proces diagnozowania oraz jego efekt, jakim jest diagnoza. Z kolei dr Karolina Kuryś-Szyncel wygłosiła wykład pt. „Metoda biograficzna jako podstawa budowania opinii”, podczas którego zaprezentowała charakterystykę diagnozy środowiska rodzinnego dziecka uwzględniającą kontekst biograficzny i jego znaczenie w konstruowaniu opinii przez podmioty pieczy zastępczej. Dalej, przedstawicielka Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej pani Aleksandra Kowalczyk dokonała analizy zadań podejmowanych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz placówkę opiekuńczo-wychowawczą w odniesieniu do zadań realizowanych przez ośrodki adopcyjne.

Druga część konferencji miała charakter warsztatowy. Przybyli goście pracowali w czterech grupach prowadzonych przez pracowników Zakładu Podstaw Wychowania i Opieki oraz przedstawicieli placówek zajmujących się pieczą zastępczą. Moderatorami byli: w grupie 1 – prof. UAM dr hab. Ewa Muszyńska (kierownik Zakładu Podstaw Wychowania i Opieki) oraz Mirosław Sobkowiak (dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu); w grupie 2 – dr Karolina Kuryś-Szyncel (Zakład Podstaw Wychowania i Opieki) i Ewelina Baron (Wielkopolski Ośrodek Adopcyjny w Poznaniu); w grupie 3 – dr Aneta Mac (Zakład Podstaw Wychowania i Opieki) i Barbara Morawska (leszczyńska filia Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego) i w grupie 4 – dr Łukasz P. Ratajczak (Zakład Podstaw Wychowania i Opieki) i Magdalena Idczak (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach). Funkcje sekretarzy w poszczególnych grupach warsztatowych pełniły doktorantki Zakładu Podstaw Wychowania i Opieki: mgr Małgorzata Dyrdół, mgr Magdalena Gajtowska, mgr Patrycja Wesołowska oraz studentka pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i pracy z rodziną, lic. Agnieszka Nymś. Celem działań każdej z grup było opracowanie (na uprzednio przygotowanych przez pracowników ZPWio arkuszach) propozycji standardów diagnozowania i opiniowania dzieci zgłaszanych do przysposobienia. Należy podkreślić, iż zaproponowana forma

² Wielkopolską sieć ośrodków adopcyjnych tworzą: Wielkopolski Ośrodek Adopcyjny w Poznaniu wraz z filiami w Lesznie i Pile (ośrodki publiczne działające w strukturze Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu), a także Niepubliczny Ośrodek Adopcyjny w Kaliszu i Koninie (prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci) oraz Niepubliczny Ośrodek Adopcyjny w Poznaniu (prowadzony przez Towarzystwo Przywracania Rodziny – źródło: <http://www.rops.poznan.pl/wielkopolskie-osrodki-adopcyjne.html>, dostęp 15.07.2015; Por. <http://www.tpd.konin.pl/Osrodek-Adopcyjny,22.html>, dostęp 15.07.2015; por. <http://www.tpdkalisz.drl.pl/index.php?mod=1>, dostęp 15.07.2015.

pracy spotkała się z ogromnym zainteresowaniem i aprobatą uczestników konferencji. Zorganizowane warsztaty stanowiły bowiem przestrzeń dla wymiany myśli i doświadczeń osób na co dzień pracujących z dziećmi i ich rodzinami. Przedstawiciele różnych instytucji, przygotowując propozycję ww. standardów diagnozowania i opiniowania, chętnie dzielili się swoimi pomysłami i spostrzeżeniami.

Zakończenie konferencji miało miejsce w auli, gdzie pan Mirosław Sobkowiak przedstawił wyniki prac wszystkich grup warsztatowych oraz podawane przez uczestników warsztatów propozycje rozwiązań problemów związanych z diagnozowaniem i opiniowaniem w pracy podmiotów pieczy zastępczej. Następnie pani Barbara Grenda wyraziła podziękowania wszystkim osobom zaangażowanym w organizację wydarzenia, wskazując na jego ważki cel zarówno w ujęciu społecznym, jak i jednostkowym. Zamykając obrady, wskazała na chęć i potrzebę dalszych spotkań. Jak się bowiem okazuje, podejmowanie tego typu działań jest dziś niezwykle istotne, gdyż, jak pisze Marek Andrzejewski: „Reforma pieczy zastępczej w Polsce (...) trwa i pomimo przeciwności, a także tego, że idzie powoli, doprowadziła już do wielu korzystnych zmian (...). Nie jest jednak tak, że mamy w tej reformie poniedziałek. Do niedzieli daleko (...)”³. Mając na uwadze powyższe, pracownicy Zakładu Podstaw Wychowania i Opieki oraz Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego w Poznaniu wyrażają chęć i nadzieję na dalszą współpracę. Jesteśmy przekonani, że wówczas „szybciej do niedzieli dojdą ci, którym chcemy pomagać”⁴.